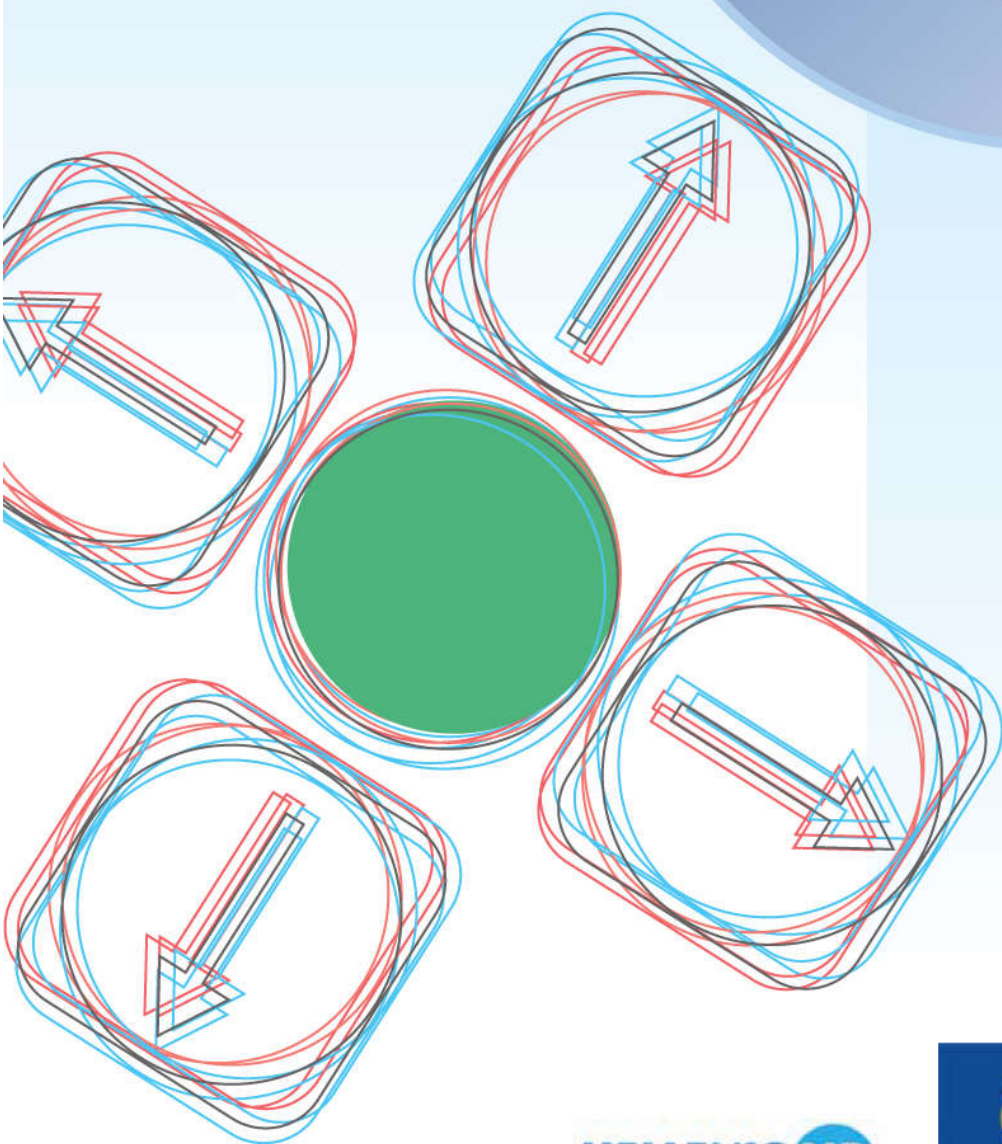

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

οια ε ναι η θέση σου ;

«Εάν κρίνετε τους άλλους όπως αυτό το σύστημα έκρινε εσάς, δεν θα είστε καλύτεροι από εκείνους που σας καταδίκασαν σε θάνατο».

Dwight Adanandus

Θεματικές ενότητες	Γενικά ανθρώπινα δικαιώματα, Ιδιότητα του Πολίτη, Φτώχεια
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 2
Μέγεθος ομάδας	Οποιοδήποτε
Διάρκεια	50 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	Αυτή είναι μια δραστηριότητα συζήτησης που ασχολείται με: <ul style="list-style-type: none"> • Τα βασικά στοιχεία για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. • Τη σημαντικότητα των αστικών και πολιτικών, των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων. • Τις υποχρεώσεις της πολιτείας σχετικά με τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Όλα
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση των διαφορών ανάμεσα στα αστικά και πολιτικά, στα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. • Ανάπτυξη κριτικής σκέψης για την πολυπλοκότητα των θεμάτων που σχετίζονται με την προστασία των δικαιωμάτων. • Ανάπτυξη και χρήση ικανοτήτων συζήτησης και επιχειρηματολογίας.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ένα αντίγραφο των δηλώσεων. • Μεγάλα φύλλα χαρτιού ή χαρτοπίνακας, στίλο. • Κλωστή ή κιμωλία (προαιρετικά). • Αντίγραφα της απλουστευμένης μορφής της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (σ. 444) (προαιρετικά).
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Ετοιμάστε δυο μεγάλα χαρτιά –ένα που θα γράφει «Συμφωνώ» και ένα που θα γράφει «Διαφωνώ» - και κρεμάστε τα στις δύο άκρες του δωματίου, έτσι ώστε τα μέλη της ομάδας να σταθούν ανάμεσά τους σε μια ευθεία γραμμή. (Μπορείτε να κάνετε μια ευθεία γραμμή με την κιμωλία ή να χρησιμοποιήσετε την κλωστή).

Οδηγίες

1. Ξεκινήστε με μια μικρή εισαγωγή σχετικά με τις διαφορές μεταξύ αστικών και πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων.
2. Για 5 λεπτά κάντε τη δραστηριότητα του καταιγισμού ιδεών για τα διαφορετικά δικαιώματα που υπάρχουν στην κάθε κατηγορία. Κάντε λίστες των δικαιωμάτων στον χαρτοπίνακα κάτω από τους τίτλους «αστικά και πολιτικά» και «κοινωνικά και οικονομικά» δικαιώματα.
3. Εξηγήστε ότι θα διαβάσετε μια σειρά από δηλώσεις, όπου οι άνθρωποι συμφωνούν ή διαφωνούν άλλοτε πολύ και άλλοτε λίγο.
4. Τονίστε τις δύο αντίθετες απόψεις, «Συμφωνώ» και «Διαφωνώ», που είναι γραμμένες στα μεγάλα χαρτιά. Εξηγήστε ότι μπορούν να καταλάβουν οποιοδήποτε σημείο κατά μήκος της (νοητής) γραμμής αλλά θα πρέπει να τοποθετηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να στέκονται δίπλα σε κάποιον/α που η άποψή του/της είναι πιο κοντά στη δική τους. Οι σύντομες συζητήσεις επιτρέπονται ώσπου ο/η καθένας/μιά να βρει τη θέση του/της!

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΑ

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

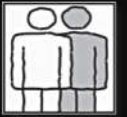
ΦΤΩΧΕΙΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

50 ΛΕΠΤΑ

Ημερομηνία κλειδί

5 Δεκεμβρίου

Παγκόσμια ημέρα εθελοντισμού
για την Οικονομική και
Κοινωνική Ανάπτυξη

1. Διαβάστε τις δηλώσεις με τη σειρά. Αλλάξτε τον ρυθμό: Μερικές δηλώσεις θα πρέπει να διαβαστούν διαδοχικά και γρήγορα, ενώ κάποιες άλλες πιο αργά για να κάνουν συζήτηση μεταξύ τους.
2. Δώστε έναυσμα για τη συζήτηση. Ζητήστε από αυτούς/τές που επέλεξαν τις δύο ακραίες θέσεις να εξηγήσουν, γιατί επέλεξαν αυτή τη θέση. Ζητήστε από κάποιον/α στο κέντρο να εξηγήσει αν η επιλογή του/της έγινε γιατί δεν έχει άποψη ή γνώση.
3. Επιτρέψτε στα άτομα να αλλάζουν θέσεις κατά τη διάρκεια της ανταλλαγής των απόψεων.
4. Όταν τελειώσετε με τις δηλώσεις, ενώστε πάλι την ομάδα για την ανασκόπηση.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Ξεκινήστε με την ανασκόπηση της δραστηριότητας και έπειτα συζητήστε με την ομάδα για το τι έμαθε.

- Υπήρχαν ερωτήσεις που δυσκολεύονταν να απαντήσουν είτε γιατί ήταν δύσκολο να αποφασίσουν, είτε γιατί δεν έγινε καλή διατύπωση της ερώτησης;
- Γιατί κάποιος/ες άλλαξαν άποψη κατά τη διάρκεια των συζητήσεων;
- Εξεπλήγησαν κάποιος/ες από τις διαφωνίες που υπήρξαν;
- Πειράζει να διαφωνούμε για τα ανθρώπινα δικαιώματα;
- Πιστεύετε ότι υπάρχουν «σωστές» και «λάθος» απαντήσεις για τις διάφορες δηλώσεις που έγιναν ή είναι θέμα προσωπικής γνώμης;
- Υπάρχει ποτέ πιθανότητα να συμφωνήσουν όλοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα;
- Υπάρχει θεμελιακή διαφορά μεταξύ των δύο (πρώτων) γενεών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: αστικά & πολιτικά δικαιώματα και κοινωνικά & οικονομικά δικαιώματα; Μπορεί κάποιος/α να πει ποια από αυτά είναι πιο σημαντικά;
- Χρειαζόμαστε και άλλα δικαιώματα; Θα μπορούσε να υπάρξει και μια τρίτη γενιά δικαιωμάτων;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Ρωτήστε τους για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που τους γέννησε η ιστορία: Ποιος πιστεύουν ότι είναι ο/η αφηγητής/τρια; Τι έχει συμβεί πριν την αφήγησή του/της;

Αυτή η δραστηριότητα θίγει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά πιο συγκεκριμένα τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. Για παράδειγμα, το δικαίωμα στην εργασία και στην ξεκούραση, στην προστασία της υγείας και στο βασικό επίπεδο διαβίωσης. (Άρθρα 16, 22-29 της Παγκόσμιας Διακήρυξης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων).

Οι παραπάνω δηλώσεις έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να προκύψει συζήτηση σχετική με τις διαφορές μεταξύ των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων από τη μια πλευρά και των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων από την άλλη. Δεν χρειάζεται να μπειτε σε λεπτομέρειες στην αρχή της δραστηριότητας, αφού αρκετά σημεία θα αναλυθούν κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Ωστόσο, δύο σημεία αξίζει να συζητηθούν στην εισαγωγή. Πρώτον, η διαφορά είναι ότι τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα είναι οι ηθικές αξιώσεις που έχουμε από τις κυβερνήσεις και αφορούν αστικά και πολιτικά θέματα, όπως το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, στην ψήφο, στην έκφραση της προσωπικής άποψης. Ενώ, τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα είναι αξιώσεις που ακριβώς συνδέονται με κοινωνικά και οικονομικά θέματα –όπως στέγαση, ανεπαρκή ασφάλεια, φτώχεια κ.λπ. Τα πρώτα δικαιώματα αναφέρονται και ως πρώτη γενιά και τα δεύτερα ως δεύτερης γενιάς, λόγω της χρονολογικής σειράς κατά την οποία αναγνωρίστηκαν ως παγκόσμια ανθρώπινα δικαιώματα.

Το δεύτερο σημείο είναι ότι μερικοί άνθρωποι έχουν κάνει έναν ουσιαστικό διαχωρισμό μεταξύ των διάφορων τύπων δικαιωμάτων. Τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα ορίζονται από μερικούς ως λιγότερο σημαντικά και/ή πιο δύσκολο να τα εγγυηθεί κανείς από ό,τι τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα. Άλλοι το αμφισβητούν αυτό. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό στο κεφάλαιο 4.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του καταιγισμού ιδεών, μπορείτε να μοιράσετε αντίγραφα της απλοποιημένης έκδοσης της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

για να φρεσκάρετε τη μνήμη τους ή μπορείτε, επίσης, να διαβάσετε εσείς μερικά από τα άρθρα και να ζητήσετε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να τα βάλουν στη σωστή κατηγορία. Τα άρθρα 16 και 22-29 ορίζονται ως κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. Μπορείτε να περάσετε γρήγορα το στάδιο της δραστηριότητας, όπου οι συμμετέχοντες/ουσες στέκονται σε ευθεία γραμμή, χωρίς να δώσετε πολύ χρόνο στη συζήτηση μεταξύ των διάφορων σημείων και, έπειτα, να επιλέξετε δύο ή τρεις δηλώσεις και να τις συζητήσετε με όλη την ομάδα. Τέλος, αξίζει να σταματήσετε τη δραστηριότητα σε μερικά σημεία για να δώσετε την ευκαιρία στα μέλη της ομάδας να σχολιάσουν διαφορετικές απόψεις.

Παραλλαγές

Ετοιμάστε άλλες δηλώσεις ή ζητήστε από τα άτομα της ομάδας να φτιάξουν τις δικές τους.

Προτάσεις για συνέχεια

Οργανώστε μια δομημένη συζήτηση για ένα από τα θέματα. Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να ετοιμάσουν τα επιχειρήματά τους και ψηφίστε στο τέλος της συζήτησης. Μπορείτε να καλέσετε και κοινό να την παρακολουθήσει.

Το να γνωρίζεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι πολύ σημαντικό, αλλά το να είσαι ενεργός/ή πολίτης είναι εξίσου σημαντικό για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων. Θα μπορούσατε να κάνετε τη δραστηριότητα «Προεκλογική Εκστρατεία» (σελ. 136), η οποία θίγει το κατά πόσο πρέπει να ασκούμε πίεση προκειμένου να πείσουμε για την ορθότητα των απόψεών μας.

Ιδέες για δράση

Μπορείτε να έρθετε σε επαφή με μια τοπική οργάνωση που ασχολείται με τα ανθρώπινα δικαιώματα ή με την κοινωνική πρόνοια και να μάθετε πώς μπορείτε να βοηθήσετε. Όταν μιλάτε για τα ανθρώπινα δικαιώματα, είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι οι λέξεις που χρησιμοποιείτε έχουν μεγάλο αντίκτυπο. Για παράδειγμα, είναι προτιμότερο να πείτε «ομοφυλόφιλος» παρά «αδερφή», «άτομο με αναπηρίες» παρά «ανάπηρος» κ.λπ. Η ομάδα μπορεί, επίσης, να συζητήσει θέματα απλού λόγου και πολιτικής ορθότητας μέσα από τη δραστηριότητα «White future», από το εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal».

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Στο κεφάλαιο 4 όπου υπάρχουν πληροφορίες για τις διάφορες γενιές των δικαιωμάτων, συμπεριλαμβάνεται και μια εισαγωγή για την «τρίτη γενιά» των δικαιωμάτων

Φυλλάδα

Δηλώσεις

- Είναι πιο σημαντικό να έχεις μια στέγη, από το να μπορείς να λες ελεύθερα αυτό που θες.
- Η εργασία είναι υποχρέωση αλλά όχι και δικαίωμα.
- Η πιο σημαντική ευθύνη κάθε κυβέρνησης είναι να φροντίζει ώστε οι πολίτες της χώρας να έχουν τροφή.
- Το δικαίωμα στην «ξεκούραση και στον ελεύθερο χρόνο» είναι μια πολυτέλεια μόνο για τις πλουσιές χώρες.
- Δεν είναι δουλειά της κυβέρνησης να προστατεύει τους πολίτες από τη λιμοκτονία –είναι ευθύνη των ίδιων των πολιτών!
- Ο τρόπος που επιλέγουμε να συμπεριφερόμαστε στους άλλους πολίτες δεν είναι θέμα της διεθνούς κοινότητας.
- Οι φτωχές χώρες θα πρέπει να εστιάσουν στα βασικά επίπεδα διαβίωσης πριν ασχοληθούν με τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα των πολιτών.
- Οι ακραίες οικονομικές ανισότητες συνιστούν παραβίαση βασικών δικαιωμάτων.
- Τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα αφορούν σε ένα ιδεώδες μέλλον και δεν μπορούμε να τα εγγυηθούμε σήμερα.
- Αν δεν μπορούμε να διασφαλίσουμε τα δικαιώματα, δεν έχει νόημα να υπάρχουν.